

Technikum Nr 2 im. gen. Mieczysława Smorawińskiego w Zespole Szkół Ekonomicznych w Kaliszu

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych (kształcenie ogólne).

Przedmiot: Historia i społeczeństwo – Ojczysty Panteon i ojczyste spory

Wymagania na poszczególne oceny

dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
TAK JAK GRECY I RZYMIANIE				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu: wojna trojańska ➤ identyfikuje postacie: Homera, Leonidasa ➤ zna datę bitew pod Maratonem (490 r. p.n.e.) i Termopilami (480 r. p.n.e.) ➤ wskazuje na mapie Troję, miejsca najsłynniejszych bitew wojen grecko-perskich ➤ wymienia cechy charakterystyczne antycznej cywilizacji greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Hellada, Hellenowie ➤ identyfikuje postacie: Achillesa, Hektora ➤ zna datę bitwy pod Cheroneją (338 r. p.n.e.) ➤ wyjaśnia, dlaczego uznaje się, że Grecy zapoczątkowali badania historyczne ➤ przedstawia antyczne wzory bohaterstwa na przykładzie <i>Iliady</i> Homera 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu: wojna peloponeska ➤ identyfikuje postacie: Temistoklesa, Kserksesa, Pauzaniaza, Herodota ➤ zna daty wojny peloponeskiej (431–404 p.n.e.) ➤ charakteryzuje postawy antycznego żołnierza i obrońcy ojczyzny na przykładzie wojen grecko-perskich ➤ wyjaśnia, dlaczego twórcy kultury na przestrzeni dziejów odwoływali się do tych postaw 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać Heinricha Schliemanna ➤ omawia skutki wojny peloponeskiej dla świata greckiego ➤ opisuje recepcję bitew pod Maratonem i Termopilami w literaturze, sztuce i kulturze popularnej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odnosi przykłady bohaterskich postawy antycznych Greków do postaw współczesnych Polaków
<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: gen. J. Sowińskiego, kpt. B. Zajączkowskiego, kpt. W. Raginisa, gen. W. Andersa ➤ wyjaśnia, kto i dlaczego zyskał miano polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna datę szturmu Woli (6 IX 1831 r.), bitwy pod Zadwórzem (17 VIII 1920 r.), bitwy pod Wizną (7-10 IX 1939 r.), zdobycia Monte Cassino (18 V 1944 r.) ➤ wskazuje na mapie miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opisuje przebieg i znaczenie bitwy pod Zadwórzem oraz wyjaśnia jej symbolikę 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia motyw Termopil i jego znaczenie w polskiej literaturze ➤ ocenia postawy polskich bohaterów poświęcających się dla ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia i ocenia znaczenie popularyzowania wiedzy o wydarzeniach historycznych za pomocą współczesnych środków przekazu

Leonidasa	<p>bitew pod Zadwórzem, Wizną, Monte Cassino</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia obronę Woli oraz bitwy pod Wizną i Monte Cassino jako symboliczne oraz historyczne nawiązania do greckich Termopil 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: republika, obywatel ➤ wyjaśnia, w jaki sposób Rzymianie rozumieli pojęcie cnót obywatelskich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty wojny z Ekwami (458 r. p.n.e.), przejścia władzy przez Gajusza Juliusza Cezara (49 r. p.n.e.), upadku republiki rzymskiej (31 r. p.n.e.) ➤ identyfikuje postacie: Lucjusza Kwinkcjusza Cyncynata, Gajusza Juliusza Cezara, Oktawiana ➤ wskazuje na mapie zasięg republiki rzymskiej ➤ przedstawia cechy charakterystyczne republiki rzymskiej ➤ omawia cechy rzymskiego obywatela – patrioty na przykładzie Cyncynata 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Tyberiusza i Gajusza Grakchów, Marka Tuliusza Cyncerona ➤ przedstawia przyczyny i skutki kryzysu republiki rzymskiej ➤ omawia przejawy kryzysu republiki rzymskiej i próby jego przezwyciężenia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia, dlaczego Cyncynat stał się wzorem dla amerykańskich obywateli ➤ wyjaśnia zależności między kryzysem republiki rzymskiej a upadkiem cnót obywatelskich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ analizuje możliwość zastosowania obywatelskich wzorców obowiązujących w starożytnej republice rzymskiej w dzisiejszych czasach
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu patriotyzm ➤ wymienia polskie święta o charakterze narodowym ➤ wymienia podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wskazuje wydarzenia, które miały wpływ na rozwój polskiego patriotyzmu ➤ charakteryzuje postawy patriotyczne w Polsce na 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu <i>Corona Regni Poloniae</i> ➤ wyjaśnia okoliczności ustanowienia polskich świąt o charakterze narodowym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia mity związane z polskim patriotyzmem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia, czy w czasach współczesnych potrzebny jest patriotyzm

<p>obowiązki obywatela polskiego</p>	<p>przestrzeni dziejów</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia, czym charakteryzuje się współczesny patriotyzm i podaje jego przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia zmiany w rozumieniu pojęcia patriotyzm w Polsce na przestrzeni dziejów 		
ZA PANOWANIA PIASTÓW I JAGIELLONÓW				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Piastowie lokalizuje w czasie panowanie dynastii piastowskiej ➤ zna datę chrztu Polski (966 r.), koronacji Bolesława Chrobrego (1025 r.), Kazimierza Wielkiego (1333 r.) ➤ identyfikuje postacie: Mieszka I, Bolesława Chrobrego ➤ wskazuje na mapie zasięg monarchii piastowskiej ➤ wyjaśnia, jakie przesłanki umożliwiły Bolesławowi Chrobremu sięgnięcie po koronę królewską 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: monarchia patrymonialna, statut sukcesyjny ➤ zna daty koronacji Mieszka II (1025 r.), Bolesława Śmiałego (1076 r.), Przemysła II (1295 r.), Władysława Łokietka (1320 r.) ➤ identyfikuje postacie: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego, Bolesława Krzywoustego ➤ przedstawia cechy charakterystyczne panowania Kazimierza Odnowiciel, Bolesława Śmiałego i Bolesława Krzywoustego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Brzetysława, Władysława Hermana, Zbigniewa ➤ omawia przejawy kryzysu i odbudowy państwa polskiego w XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia wpływ sytuacji wewnętrznej w państwie piastowskim w XI w. na pozycję władcy ➤ przedstawia słabe i mocne strony państwa polskiego za panowania pierwszych Piastów 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porównuje oraz ocenia koncepcje polityczne Bolesława Chrobrego, Bolesława Śmiałego i Bolesława Krzywoustego
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: rozbięcie dzielnicowe, Jagiellonowie ➤ zna daty: sprowadzenia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: monarchia stanowa ➤ zna daty: pokoju w Kaliszu (1343 r.), koronacji Ludwika 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: koronacji Przemysła II (1295 r.), koronacji Wacława II (1300 r.), przyłączenia Rusi Halickiej (1340-1356) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać bp Jana Muskaty ➤ opisuje i ocenia rolę Kościoła w jednoczeniu państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porównuje sposób prowadzenia polityki przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza

<p>Krzyżaków do Polski (1226 r.), koronacji Władysława Łokietka (1320 r.), koronacji Kazimierza Wielkiego (1333 r.), założenia Akademii Krakowskiej (1364 r.), przywileju koszyckiego (1374 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Ludwika Andegaweńskiego, Jadwigi Andegaweńskiej, Jagiełły ➤ wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa polskiego za panowania Kazimierza Wielkiego ➤ omawia przyczyny i etapy jednoczenia ziem polskich ➤ wymienia osiągnięcia Kazimierza Wielkiego w rządzeniu państwem 	<p>Andegaweńskiego (1370 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia cechy charakterystyczne rozbicia dzielnicowego w Polsce piastowskiej ➤ omawia sytuację wewnętrzną państwa polskiego za panowania ostatnich Piastów 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Przemysła II, Wacława II, Wacława III, abp Jakuba Świnki ➤ prezentuje okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez Andegawenów i Jagiellonów 	<p>polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ charakteryzuje i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego 	<p>Wielkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia wpływ, jaki na działania władców miały funkcjonujące wówczas ustroje (monarchia patrymonialna oraz stanowa)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: chrztu Polski (966 r.), zjazdu w Gnieźnie (1000 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu laicyzacja ➤ identyfikuje postacie: Dobrawy, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Galla Anonima, Wincentego Kadłubka, Jana Długosza Janka z Czarnkowa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia skutki przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia i ocenia wpływ wartości chrześcijańskich na przemiany w

<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Ottona III, św. Wojciecha ➤ prezentuje cechy charakterystyczne sztuki i kultury chrześcijańskiej w Polsce ➤ charakteryzuje sztukę i architekturę polskiego średniowiecza 	<p>bp Stanisława ze Szczepanowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia skutki przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I ➤ opisuje postanowienia zjazdu w Gnieźnie i wymienia jego konsekwencje ➤ tłumaczy, jaką rolę kroniki odgrywały dawniej i współcześnie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia na wybranych przykładach rolę, jaką w średniowiecznym państwie i społeczeństwie odgrywali święci patroni ➤ określa, na które obszary kultury chrześcijaństwo wywarło największy wpływ ➤ wymienia kronikarzy polskich i przedstawia ich osiągnięcia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakteryzuje przyczyny i skutki laicyzacji życia publiczno-politycznego ➤ wyjaśnia, co przyczyniło się do mniejszej niż w Europie Zachodniej laicyzacji życia w Polsce 	<p>obyczajowości społeczeństwa polskiego</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu unia ➤ zna daty: zawarcia unii w Krewie (1385 r.), bitwy pod Grunwaldem (15 VII 1410 r.), I pokoju toruńskiego (1411 r.), II pokoju toruńskiego (1466 r.) ➤ identyfikuje postacie: Władysława Jagiełły, Kazimierza Jagiellończyka ➤ omawia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: wielkiej wojny z zakonem krzyżackim (1409-1411), wojny trzynastoletniej (1454-1466) ➤ identyfikuje postać Ulricha von Jungingena ➤ wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Litewskie, państwo zakonu krzyżackiego ➤ omawia postanowienia unii polsko-litewskiej w Krewie ➤ opisuje przyczyny i skutki wielkiej wojny z zakonem krzyżackim oraz wojny trzynastoletniej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: soboru w Konstancji (1414-1418), aktu inkorporacji Prus do Polski (1454 r.) ➤ identyfikuje postacie: Witolda, Pawła Włodkowica, abp Mikołaja Trąby ➤ analizuje znaczenie bitwy pod Grunwaldem dla polskiej tradycji historycznej i świadomości narodowej na przykładzie obrazu Jana Matejki ➤ charakteryzuje dyplomatyczne zabiegi Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia oraz ocenia panowanie Władysława Jagiełły ➤ wyjaśnia, na czym polegała postępowość poglądów Pawła Włodkowica 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia efektywność polityki państwa polskiego w stosunku do Krzyżaków

DZIEDZICTWO RZECZYPOSPOLITEJ OBOJGA NARODÓW

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: demokracja szlachecka, szlachta ➤ omawia okoliczności nadawania szlachcie przywilejów oraz wymienia ich skutki ➤ przedstawia cechy charakterystyczne stanu szlacheckiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: sejm walny, sejmiki ➤ zna daty uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), zwołania po raz pierwszy sejm walnego (1493 r.), pierwszego <i>liberum veto</i> (1652 r.) ➤ identyfikuje postać Jana Zamojskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu ruch egzekucyjny ➤ identyfikuje postać Mikołaja Sienickiego ➤ opisuje sposób funkcjonowania demokracji szlacheckiej i jej instytucji ➤ charakteryzuje ruch egzekucyjny i jego wpływ na postawy przedstawicieli szlachty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia i ocenia działalność przywódców ruchu szlacheckiego na przykładzie Jana Zamojskiego oraz Mikołaja Sienickiego ➤ porównuje demokrację szlachecką z demokracją w dzisiejszej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia demokrację szlachecką w Polsce, wykorzystując opinie potomnych i wiedzę własną
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów Rzeczpospolita Obojga Narodów, renesans ➤ zna daty: hołdu pruskiego (1525 r.), unii lubelskiej (1569 r.) ➤ identyfikuje postacie: Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta ➤ wskazuje na mapie granice Rzeczpospolitej Obojga Narodów ➤ przedstawia przyczyny, postanowienia oraz skutki unii lubelskiej ➤ wyjaśnia, dlaczego wiek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: unia personalna, unia realna, konfederacja warszawska, wolna elekcja ➤ zna daty: aktu konfederacji warszawskiej (1573 r.), pierwszej wolnej elekcji (1573 r.) ➤ identyfikuje postacie: Albrechta Hohenzollerna, Henryka Walezego, Stefana Batorego ➤ wskazuje na mapie ziemie Korony i Litwy ➤ wymienia cechy charakterystyczne architektury i sztuki polskiego renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Artykuły henrykowskie, pacta conventa ➤ wskazuje na mapie ziemie we wspólnym władaniu Polski i Litwy po 1569 r., lenna Rzeczpospolitej Obojga Narodów ➤ charakteryzuje panowanie ostatnich Jagiellonów ➤ opisuje panowanie pierwszych królów elekcyjnych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia przyczyny, postanowienia oraz skutki unii lubelskiej ➤ wyjaśnia, na czym polegała wielokulturowość Rzeczpospolitej Obojga Narodów i jakie były jej skutki ➤ omawia miejsce hołdu pruskiego i unii lubelskiej w polskiej tradycji historycznej oraz świadomości narodowej na przykładzie obrazów Jana Matejki ➤ omawia i ocenia przejawy tolerancji wyznaniowej w 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia postawy Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta wobec wyzwań epoki na przykładzie hołdu pruskiego oraz unii lubelskiej ➤ ocenia wpływ szlachty na politykę państwa

XVI nazwano złotym wiekiem			Polsce szlacheckiej	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: bitwy pod Kircholmem (1605 r.), potopu szwedzkiego (1655-1660), bitwy Wiedniem (1683 r.) ➤ identyfikuje postacie: Zygmunta III Wazy, Jana Kazimierza, Jana III Sobieskiego ➤ opisuje przyczyny, przebieg i skutki potopu szwedzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu husaria ➤ zna daty: bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), powstania Chmielnickiego (1648 r.), obrony Jasnej Góry (1655 r.), bitew pod Cecorą (1620 r.), Chocimiem (1621 i 1673 r.) ➤ identyfikuje postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Władysława IV Wazy, Bohdana Chmielnickiego, Stefana Czarnieckiego ➤ wskazuje na mapie miejsca najważniejszych zwycięstw Polaków w wojnach XVII w. ➤ prezentuje cechy charakterystyczne konfliktów Rzeczypospolitej z sąsiadami w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu rokosz ➤ zna daty: bitwy pod Beresteczkiem (1651 r.), wygnania arian (1658 r.) ➤ identyfikuje postacie: Hieronima Radziejowskiego, Janusza Radziwiła, Mehmeda IV ➤ wskazuje na mapie zmiany granic Rzeczypospolitej w XVII w. ➤ omawia przyczyny, przejawy i skutki konfliktu Zygmunta Wazy z obozem szlacheckim ➤ określa uwarunkowania powstania Chmielnickiego i jego skutki ➤ charakteryzuje konflikt polsko-turecki w II poł. XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wymienia przyczyny i przejawy odchodzenia od tolerancji wyznaniowej w Polsce ➤ przedstawia i ocenia postawy wielkich wodzów XVII w. wobec wyzwań epoki na przykładzie Stanisława Żółkiewskiego, Stefana Czarnieckiego i Jana III Sobieskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia wpływ XVII-wiecznych konfliktów na społeczeństwo Rzeczypospolitej
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Edukacji Narodowej, sarmatyzm ➤ zna daty: rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: konfederacja barska, Sejm Wielki, konfederacja targowicka ➤ zna daty: elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: prawa kardynalne, czarna procesja ➤ zna daty: unii personalnej polsko-saskiej (1697–1763), założenia Collegium Nobilium (1740 r.), 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakteryzuje panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego ➤ przedstawia postawy obywateli wobec wyzwań 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prezentuje i ocenia postawy szlachty polskiej wobec przemian ustrojowych w kraju ➤ ocenia ruch konfederacki

<p>(1772 r.), powstania Komisji Edukacji Narodowej (1773 r.), uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.), II rozbioru Polski (1793 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Stanisława Augusta Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki ➤ wymienia cechy sarmatyzmu i oświecenia w Polsce 	<p>r.), konfederacji barskiej (1768–1772), obrad Sejmu Wielkiego (1788-1792), zawiązania konfederacji targowickiej (1792 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Tadeusza Rejtana, Józefa Poniatowskiego ➤ wskazuje na mapie ziemie zagarnięte przez państwa zaborcze w I i II rozbiorze Polski ➤ omawia reformy polityczne i społeczne Sejmu Wielkiego ➤ omawia reformę edukacji w czasach stanisławowskich 	<p>powołania Komisji do Ksiąg Elementarnych (1775 r.), czarnej procesji (1789 r.), wojny w obronie Konstytucji (1792-1793), bitew pod Zieleńcami i Dubienką (1792 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Augusta II, Augusta III, Stanisława Konarskiego, Stanisława Szczęsnego Potockiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Seweryna Rzewuskiego ➤ podaje przejawy kryzysu państwowości polskiej w czasach saskich ➤ omawia przyczyny, przebieg i skutki konfederacji barskiej ➤ przedstawia przyczyny i skutki zawiązania konfederacji targowickiej 	<p>epoki na przykładzie Tadeusza Rejtana</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ określa miejsce Konstytucji 3 maja w polskiej tradycji historycznej i świadomości narodowej na przykładzie obrazu Jana Matejki ➤ ocenia reformę edukacji w czasach stanisławowskich 	<p>w Polsce stanisławowskiej</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: ogłoszenia aktu powstania kościuszkowskiego (24 III 1794 r.), III rozbioru Polski (1795 r.) ➤ identyfikuje postać Tadeusza Kościuszki ➤ podaje przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: insurekcja, kosynierzy ➤ zna daty: bitew pod Raclawicami (4 IV 1794 r.) Maciejowicami (X 1794 r.) ➤ identyfikuje postacie: Jana Kilińskiego, Wojciecha Głowackiego ➤ wskazuje na mapie ziemie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: uniwersał połaniecki, szkoła krakowska, szkoła warszawska, demagogia, populizm ➤ zna daty: ogłoszenia uniwersału połanieckiego (7 V 1794 r.), kapitulacji Warszawy (XI 1794 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia stanowiska w sporze o ocenę przyczyn upadku Rzeczypospolitej ➤ przedstawia i ocenia postawy obywateli wobec wyzwań epoki na przykładzie Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz przywódców i uczestników powstania 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego

	<p>zabrane przez państwa zaborcze w III rozbiórce Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ opisuje przebieg insurekcji kościuszkowskiej i jej skutki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Jakuba Jasińskiego, Berka Joselewicza ➤ omawia sytuację w Rzeczypospolitej po drugim rozbiórce ➤ omawia znaczenie uniwersału połanieckiego ➤ charakteryzuje stanowiska w sporze o ocenę przyczyn upadku Rzeczypospolitej 	kościuszkowskiego	
POD ZABORAMI				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie ➤ zna datę: powstania Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) ➤ identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina, gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego ➤ przedstawia okoliczności powstania, organizację i losy Legionów Polskich we Włoszech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: utworzenia Księstwa Warszawskiego (1807 r.), utworzenia Królestwa Polskiego (1815 r.) ➤ identyfikuje postacie: Józefa Poniatowskiego, Aleksandra I ➤ wskazuje na mapie zasięg terytorialny Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego ➤ wyjaśnia, w jakich okolicznościach powstało Księstwo Warszawskie i jak zostało zorganizowane ➤ wymienia postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna datę założenia Uniwersytetu Warszawskiego (1816 r.) ➤ identyfikuje postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Stanisława Staszica, wielkiego księcia Konstantego, Franciszka Druckiego-Lubeckiego ➤ opisuje losy i postawy Polaków po trzecim rozbiórce Rzeczypospolitej ➤ omawia organizację polityczną i przemiany gospodarczo-społeczne w Królestwie Polskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Jana Śniadeckiego, Stanisława Kostki Potockiego ➤ omawia i ocenia udział Polaków w kampaniach napoleońskich ➤ przedstawia i ocenia postawy obywateli wobec wyzwań epoki na przykładzie Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Poniatowskiego, Ksawerego Druckiego-Lubeckiego i Stanisława Kostki Potockiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia i ocenia koncepcje dotyczące odzyskania niepodległości przez Polskę na przełomie XVIII i XIX w.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: noc listopadowa, Wielka Emigracja ➤ zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830 r.) ➤ wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem listopadowym ➤ omawia przyczyny i przebieg powstania listopadowego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Święte Przymierze, Wiosna Ludów ➤ zna daty: powstania Świętego Przymierza (1815 r.), bitew pod Olszynką Grochowską (II 1831 r.) i Ostrołęką (V 1831 r.), wybuchu powstania krakowskiego (21 II 1846 r.), Wiosny Ludów (1848–1849) ➤ identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, gen. Józefa Chłopickiego ➤ wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem krakowskim i Wiosną Ludów ➤ wyjaśnia, które grupy społeczne i dlaczego były zainteresowane zrywami niepodległościowymi ➤ podaje przyczyny zawiązywania spisków niepodległościowych na ziemiach polskich ➤ charakteryzuje Wiosnę Ludów na ziemiach polskich i jej skutki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Hotel Lambert, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, rabacja galicyjska ➤ zna daty: zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828 r.), rabacji galicyjskiej (1846 r.) ➤ identyfikuje postacie: gen. Ignacego Prądyńskiego, Adama Jerzego Czartoryskiego, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli ➤ wskazuje na mapie ziemie objęte rabacją galicyjską ➤ omawia założenia ideowe polskich organizacji emigracyjnych ➤ charakteryzuje Wielką Emigrację oraz jej wpływ na wydarzenia w Galicji i Wielkopolsce w latach 1846 i 1848 ➤ wymienia skutki rabacji galicyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna datę powstania Wolnomularstwa Narodowego (1819 r.) ➤ identyfikuje postać Waleriana Łukasińskiego ➤ omawia i ocenia postawy przywódców politycznych oraz dowódców wojskowych podczas powstania listopadowego ➤ opisuje stosunek społeczeństwa polskiego do zrywów niepodległościowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia przyczyny klęsk polskich wystąpień w I połowie XIX w.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu praca organiczna ➤ zna daty powstania 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Biali, Czerwoni, branka, autonomia galicyjska, lojalizm 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu odwilż posewastopolska ➤ identyfikuje postacie: Aleksandra 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Edwarda Abramowskiego, Kazimierza Badeniego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia wpływ polskiej rzeczywistości politycznej XVIII i XIX

<p>styczniowego (1863–1864)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać Romualda Traugutta ➤ opisuje przebieg powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na datę wydania manifestu Rządu Narodowego (22 I 1863 r.) ➤ identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego, Hipolita Cegielskiego ➤ wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem styczniowym ➤ porównuje poglądy społeczno-polityczne Białych i Czerwonych ➤ prezentuje założenia ideologiczne oraz wskazuje cele i przykłady działalności zwolenników pracy organicznej 	<p>II, Dezyderego Chłapowskiego, Franciszka Stefczyka</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia przejawy odwilży posewastopolskiej w Królestwie Polskim ➤ omawia sytuację społeczno-narodową w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego ➤ omawia politykę Aleksandra Wielopolskiego ➤ charakteryzuje autonomię galicyjską ➤ porównuje sytuację Polaków pod zaborami po powstaniu styczniowym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego ➤ porównuje polskie powstania narodowe pod kątem przyczyn i okoliczności wybuchu oraz sposobu prowadzenia działań militarnych 	<p>w. na kształtowanie się nurtu realizmu politycznego oraz go ocenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia oceny polskich zrywów niepodległościowych w historiografii i publicystyce ➤ formułuje i uzasadnia własną opinię na temat polskich powstań narodowych
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: naród, germanizacja, rusyfikacja ➤ identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki ➤ opisuje sposoby walki w obronie polskości 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: świadomość narodowa, nacjonalizm ➤ identyfikuje postać Romana Dmowskiego ➤ omawia pojęcie narodu polskiego na przestrzeni wieków 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: kulturkampf, solidaryzm społeczny ➤ identyfikuje postać abp Mieczysława Ledóchowskiego ➤ wymienia czynniki, które miały wpływ na kształtowanie się narodu polskiego w XIX w. ➤ przedstawia główne koncepcje ideologii nacjonalistycznej i jej rozwój na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia rozwój kultury polskiej w drugiej połowie XIX i na początku XX w. ➤ charakteryzuje współczesny naród polski 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia i ocenia proces upowszechniania świadomości narodowej Polaków
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: inteligencja, uwłaszczenie, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: ziemiaństwo, burżuazja, drobnomieszczaństwo, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Uniwersytet Latający ➤ zna datę założenia Uniwersytetu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia stanowisko ugrupowań politycznych wobec sprawy odzyskania 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia stanowisko ugrupowań politycznych wobec sprawy

<p>emancypacja</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Marii Skłodowskiej-Curie ➤ wyjaśnia, jakie przemiany cywilizacyjne zaszły na ziemiach polskich pod zaborami w drugiej połowie XIX i na początku XX w. 	<p>proletariat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: powstania Stronnictwa Ludowego (1895 r.), powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892 r.) ➤ identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego ➤ wyjaśnia, jaką rolę odgrywała inteligencja polska w II połowie XIX w. ➤ opisuje proces walki o prawa kobiet 	<p>Latającego (1882 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać Jędrzeja Moraczewskiego ➤ omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim w drugiej połowie XIX i na początku XX w. ➤ charakteryzuje założenia ideologiczne i działalność partii politycznych na ziemiach polskich 	<p>niepodległości przez Polskę</p>	<p>odzyskania niepodległości przez Polskę</p>
POLSKA I POLACY XX WIEKU				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie ➤ zna datę przekazania władzy Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918 r.) ➤ identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego ➤ przedstawia działania zbrojne Polaków w czasie I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: akt 5 listopada, mały traktat wersalski ➤ zna daty: wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (VIII 1914 r.), utworzenia Legionów Polskich i Legionu Puławskiego (1914 r.), ogłoszenia aktu 5 listopada (1916 r.), kryzysu przysięgowego (1917 r.), orędzia prezydenta USA Thomasa Woodrowa Wilsona (I 1918 r.), 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Naczelny Komitet Narodowy, Legion Puławski, Komitet Narodowy Polski, Błękitna Armia ➤ zna daty: powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914 r.), powołania Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego (1917 r.), założenia Komitetu Narodowego Polski (1917 r.), utworzenia Błękitnej Armii (1917 r.) ➤ identyfikuje postacie: Józefa Hallera, Jędrzeja Moraczewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ określa wpływ działań polskiej dyplomacji i formacji zbrojnych na odzyskanie niepodległości ➤ przedstawia pierwsze tygodnie działalności państwa polskiego po odzyskaniu niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia wpływ działań polskiej dyplomacji i formacji zbrojnych na odzyskanie niepodległości

	<p>podpisania małego traktatu wersalskiego (1919 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać Ignacego Paderewskiego ➤ omawia działalność Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego na rzecz odbudowy niepodległej Polski ➤ prezentuje decyzje konferencji pokojowej dotyczące odrodzonego państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wskazuje na mapie zmiany terytorialne na ziemiach polskich w czasie I wojny światowej i po jej zakończeniu ➤ charakteryzuje poglądy polskich środowisk politycznych na kwestię niepodległości Polski ➤ opisuje międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej podczas I wojny światowej i po jej zakończeniu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt ➤ zna daty: powstania wielkopolskiego (XII 1918–II 1919), wojny polsko-bolszewickiej (1919–1921), bitwy warszawskiej (13–25 VIII 1920 r.) ➤ wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej ➤ omawia wizje odrodzonej Polski w koncepcjach Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacji, koncepcja federacji ➤ zna daty: pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919 r.), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920 r.), plebiscytu na Śląsku (20 III 1921 r.), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921 r.), pokoju w Rydze (III 1921 r.) ➤ identyfikuje postać Wojciecha 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: orlęta lwowskie, bunt Żeligowskiego ➤ zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920 r.), buntu Żeligowskiego (1920 r.), przyłączenia Litwy Środkowej do Polski (1922 r.) ➤ identyfikuje postać gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego ➤ wskazuje na mapie zmiany zasięgu kolejnych powstań śląskich, obszar Śląska włączony do Polski w 1921 r. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakteryzuje spór dotyczący koncepcji państwa polskiego ➤ na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa ➤ ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej ➤ porównuje, w jaki sposób kształtowała się wschodnia, a w jaki sposób zachodnia granica II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia zaangażowanie obywateli w walki o granice odrodzonej Polski

	<p>Korfantego</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego ➤ opisuje przebieg walk Polaków o Śląsk ➤ wskazuje na mapie etapy wojny polsko-bolszewickiej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia okoliczności przeprowadzania plebiscytów na Warmii, Mazurach, Powiślu i Górnym Śląsku ➤ przedstawia przebieg walk o granicę wschodnią II Rzeczypospolitej ➤ wyjaśnia okoliczności zajęcia przez Polskę Wileńszczyzny 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu sanacja, ➤ zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921 r.), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935 r.) ➤ identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego, ➤ charakteryzuje ustrój państwa polskiego przed i po przewrocie majowym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, zamach majowy ➤ zna daty uchwalenia małej konstytucji (1919 r.), wyboru prezydenta Gabriela Narutowicza (1922 r.), zamachu majowego (V 1926 r.), wyboru prezydenta Ignacego Mościckiego (1926) ➤ identyfikuje postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego ➤ omawia genezę, przebieg i skutki zamachu majowego ➤ prezentuje cechy charakterystyczne rządów sanacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: nowela sierpniowa, wybory brzeskie ➤ zna daty noweli sierpniowej (VIII 1926 r.), powstania Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem (1927 r.), wyborów brzeskich (1928 r.), procesu brzeskiego (1931/1932) ➤ identyfikuje postać Macieja Rataja ➤ opisuje przyczyny i przejawy słabości polskiej demokracji w 20-leciu międzywojennym ➤ wyjaśnia, co wpływało na demokratyczny charakter konstytucji marcowej ➤ określa, co wpływało na autorytarny charakter konstytucji kwietniowej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia założenia programowe i działalność głównych partii politycznych w 20-leciu międzywojennym ➤ omawia zalety i słabości polskiej sceny politycznej II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia rolę Józefa Piłsudskiego w kształtowaniu oblicza politycznego Polski międzywojennej

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna datę wprowadzenia reformy walutowej (1924 r.) ➤ wskazuje na mapie obszary największego uprzemysłowienia II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, Centralny Okręg Przemysłowy ➤ identyfikuje postacie: Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego ➤ charakteryzuje założenia i skutki reformy walutowej i rolnej ➤ charakteryzuje strukturę narodową II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia trudności w powojennej odbudowie Polski ➤ omawia działalność Władysława Grabskiego i Eugeniusza Kwiatkowskiego ➤ prezentuje osiągnięcia polskiej gospodarki w okresie międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia dokonania polskich sportowców ➤ omawia kulturę międzywojennej Polski i charakteryzuje jej główne dziedziny oraz twórców 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z wielonarodowego charakteru II Rzeczypospolitej
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zna daty: agresji III Rzeszy na Polskę (1 IX 1939 r.), ataku ZSRR na Polskę (17 IX 1939 r.) ➤ identyfikuje postać gen. Władysława Sikorskiego ➤ omawia polski czyn zbrojny podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu pakt Ribbentrop-Mołotow ➤ zna datę podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939 r.) ➤ identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, gen. Władysława Andersa ➤ wskazuje na mapie miejsca walk Polaków na frontach II wojny światowej ➤ wymienia polskie formacje zbrojne na zachodzie i u boku ZSRR ➤ charakteryzuje szlak bojowy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu układ Sikorski-Majski ➤ zna daty: układu granicznego (28 IX 1939 r.), układu Sikorski-Majski (30 VII 1941 r.), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943 r.) ➤ identyfikuje postacie: gen. Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, gen. Stanisława Maczka, gen. Stanisława Sosabowskiego ➤ przedstawia, w jaki sposób doszło do utworzenia rządu polskiego na emigracji oraz 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podaje okoliczności powstania armii Andersa ➤ określa polityczne uwarunkowania powstania Dywizji im. T. Kościuszki w ZSRR ➤ na przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia działalność rządu polskiego na emigracji

	Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie	omawia jego działalność		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Armia Krajowa ➤ zna daty powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944 r.) ➤ opisuje politykę niemieckich i radzieckich okupantów wobec narodu polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Polskie Państwo Podziemne ➤ zna daty mordu katyńskiego (IV–V 1940 r.), przemianowania ZWZ na AK (1942 r.) ➤ identyfikuje postacie: gen. Stefana Grota-Roweckiego, gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego ➤ wskazuje na mapie obszary okupowane przez III Rzeszę i ZSRR ➤ podaje przykłady martyrologii narodu polskiego ➤ wymienia polskie organizacje podziemne ➤ określa uwarunkowania, przebieg i skutki powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: akcja AB, plan „Burza” ➤ zna daty aresztowania wykładowców akademickich w Krakowie (XI 1939 r.), akcji AB (V–VI 1940 r.) ➤ identyfikuje postacie: Witolda Pileckiego, Ireny Sendlerowej ➤ charakteryzuje organizację i działalność Armii Krajowej ➤ przedstawia założenia i realizację planu „Burza” ➤ przedstawia motywy polityki okupantów wobec polskich elit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia kontrowersje wokół oceny powstania warszawskiego ➤ na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia i ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów ➤ omawia znaczenie i historię polskich elit
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, socrealizm ➤ zna daty: wypadków poznańskich (28–30 VI 1956r.), 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Partia Robotnicza, Ziemię Odzyskane, „żołnierze wyklęci” ➤ zna daty: powołania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, Wolność i Niezawisłość ➤ zna daty: ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (22 VII 1944 r.), procesu szesnastu (VI 1945 r.), akcji „Wisła” (1947 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Karola Modzelewskiego, Henryka Szlajfera ➤ porównuje wizje niepodległej Polski w koncepcjach politycznych rządu emigracyjnego i polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia i ocenia działalność powojennego podziemia politycznego i „żołnierzy wyklętych” ➤ ocenia motywy i postawy tych Polaków, którzy zdecydowali się popierać

<p>protestów społecznych na Wybrzeżu (XII 1970 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wymienia etapy przejmowania pełni władzy w Polsce przez komunistów światowej 	<p>(VI 1945 r.), referendum ludowego (30 VI 1946 r.), powstania PZPR (1948 r.), wystąpień studenckich (III 1968 r.), protestów robotniczych w Radomiu, Płocku i Ursusie (VI 1976 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: gen. Leopolda Okulickiego-Niedźwiadka, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta, kard. Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki, Edwarda Gierka ➤ wskazuje na mapie zmiany granic Polski po II wojnie światowej, Ziemię Odzyskaną ➤ charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca, polskiego Października 1956 r. oraz Grudnia 1970 r. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Józefa Cyrankiewicza, Jacka Kuronia, Adama Michnika ➤ określa wpływ wielkich mocarstw na sprawę polską ➤ wyjaśnia, jakie skutki miały masowe migracje ludności na ziemiach polskich po II wojnie ➤ wyjaśnia, dlaczego PSL jako opozycja legalna poniosła klęskę ➤ charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r. i Czerwca 1976 r. 	<p>lewicy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ opisuje rolę propagandy w kształtowaniu postaw wobec władzy komunistycznej ➤ omawia wpływ powstania węgierskiego w 1956 r. i interwencji w Czechosłowacji na sytuację w Polsce ➤ na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa 	<p>komunistów</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia, czy powojenna Polska była krajem suwerennym
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminu Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” ➤ zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980 r.), 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: Komitet Obrony Robotników, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego ➤ zna daty powstania Komitetu Obrony Robotników (1976 r.), strajków robotniczych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wyjaśnia znaczenie terminów: „drugi obieg”, „sejm kontraktowy” ➤ zna daty powstania Wolnych Związków Zawodowych (1978 r.), powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” (IX 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do ruchu związkowego i opozycji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ocenia historyczne znaczenie Okrągłego Stołu ➤ na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu

<p>ogłoszenia stanu wojennego (13 XII 1981 r.), wyborów czerwcowych (4 VI 1989 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: Karola Wojtyły, Lecha Wałęsy, gen. Wojciecha Jaruzelskiego ➤ opisuje przyczyny, przebieg oraz skutki polityczne i społeczne wydarzeń Sierpnia 1980 r. 	<p>na Wybrzeżu (VIII 1980 r.), pacyfikacji robotników w kopalni „Wujek” (16 XII 1981 r.), obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989 r.), powołania Tadeusza Mazowieckiego na urząd premiera (VIII 1989 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postacie: ks. Jerzego Popiełuszki, Tadeusza Mazowieckiego ➤ przedstawia genezę wprowadzenia stanu wojennego, jego cechy charakterystyczne i skutki ➤ podaje przebieg i skutki wyborów czerwcowych w 1989 r. oraz okoliczności powołania rządu Tadeusza Mazowieckiego 	<p>1980 r.), zniesienia stanu wojennego (2 VII 1983 r.), wyboru gen. Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ identyfikuje postać Anny Walentynowicz ➤ wymienia najważniejsze organizacje opozycyjne lat 70. i 80. oraz ich działalność ➤ omawia organizację, cele i działalność NSZZ „Solidarność” ➤ opisuje genezę i kluczowe decyzje obrad Okrągłego Stołu 		<p>oraz państwa</p>
--	--	---	--	---------------------